

Posudek oponenta MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Předložil(a) student(ka): Jana Hubáčková

Vedoucí diplomové práce: **RNDr. Edvard Ehler, PhD.**

Název: **Sexuální výchova a chování žáků na středních školách**

Oponent: **Doc. RNDr. Václav Vancata, CSc.**

- 1. 1. CÍLE A HYPOTÉZY** (uveďte, zda a jak byly cíle/hypotézy/předpoklady formulovány a zda a dojaké míry byly naplněny, resp. ověřeny):

Práce má stanoveny cíle a také pracovní hypotézy. Vzhledem k tomu, že autorka si stanoví jako jeden z cílů, vedle části výzkumné, také teoretické zpracování problematiky, musím konstatovat, že ne všechny cíle byly naplněny.

- 2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ** (použité metody práce, interpretace výsledků a jejich diskutování, náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické /rešeršní/ části a vlastního badatelského/odborného přínosu, logická struktura a provázanost, vhodnost příloh, apod.):

Práce má klasickou strukturu, tedy partie úvodní, teoretické, výzkumné, diskuzi a závěr. V části teoretické jsou některé velmi sporné podkapitoly, které vycházejí ze zastaralých poznatků šedesátých až osmdesátých let. Dovoluji si některé pasáže pro ilustraci odcitovat. „*Puberta je tedy ukončena v okamžiku, kdy je mladý jedinec schopen reprodukce, u ženského pohlaví tedy při první ovulaci a u mužského pohlaví při zahájení spermatogeneze (Lebl, Provazník, Hejzmanová et al., 2003). Naproti tomu, adolescence je období mezi dětstvím a dospělostí, které zahrnuje nejen reprodukční vývoj, ale také vývoj kognitivní, emoční a sociální. Vývoj v adolescenci má nejen biologickou složku dospívání, ale má i psychosexuální aspekt“ (puberta a adolescence jsou, mimo jiné, dvě na sebe navazující období maturace). „To znamená, že jak gonády (vaječníky, varlata), tak vnitřní i zevní pohlavní ústrojí se diferencují z morfologických základů společných pro obě pohlaví (Blecha, 1996). Dominantní základní plán vývoje gonád i genitálu je totiž ženský. Je to přítomnost chromozomu Y, která je zodpovědná za diferenciaci gonády ve varlata (to není pravda za vývoj pohlaví odpovídají specifické geny před vznikem „Y chromozomu“ a sekrece testosteronu v rané embryonální fázi, a základ pohlaví není zcela totožný, muži nemají dělohu, ženy nemají topořivá tělesa, atd). Hovořit o nárůstu bílé hmoty je myšlení minulého století, jedná se o dokončování myelinizace mozku. Dále “ Co se týká šedé kůry mozkové, která je zodpovědná za myšlení, dochází i zde k jejímu nárůstu v období dětství a puberty. Tento nárůst vrcholí u žen přibližně v 11 letech a u mužů ve 12 letech“ (toto je zcela nepřijatelná myšlenková zkratka, hlavní není nárůst šedé hmoty [neuronů ??] ale vznik neuronových sítí – asociačních center a jejich propojení – co se týká myšlení – to je moderní vědě stále ne zcela jasný koncept). Adolescence rozhodně neprobíhá mezi 13 a 15 rokem, navíc je zapomenuto na výrazné rozdíly mezi pohlavími.*

Dojem rozhodně napravuje „Praktická část“, která je velmi solidní, věcná a přehledná. Hodnocení výsledků je bez problému a koretní.

Práci doplňuje literatura, která zčásti obsahuje nemoderní a problematické učebnice a populární vědní příručky. Je to škoda, protože moderní literatury týkající se problematiky je velmi mnoho, byť je nezdědky v anglickém jazyce, což by snad neměl být zásadní problém.

- 3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA** (jazykový projev, cizojazyčný abstrakt/summary, vhodnost výběru použité literatury, správnost citování a odkazů na literaturu, obrázky, grafy, přílohy, celková grafická úprava, přehlednost a dodržení základního formálního členění práce do kapitol, úroveň kvality tabulek, grafů, obrázků a příloh, apod.):

Formální úprava je bez problémů. Tabulky i grafy jsou dobré a přehledné, vhodně umístěné a věcné. Práce má literaturu, která zahrnuje celkem 35 českých i cizojazyčných položek, bohužel převažují učebnice nebo populárně vědní příručky, navíc často zastaralé.

4. KOMENTÁŘ OPONENTA(KY) (celkový dojem, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, možný přínos pro praxi, publikovatelnost, apod.):

Celkový dojem z práce je rozporuplný. Zatímco výzkumná (praktická) část práce je velmi dobrá a výsledky jsou vyhodnoceny statisticky, teoretická část je nevyrovnaná a obsahuje velmi sporné nebo i nesprávné formulace. Po celkovém zhodnocení však výzkumná část i některé kvalitní partie části teoretické naznačují, že práce má své nesporné kvality. Teoretická část by však měla být, pokud by měla dojít praktického využití, výrazně přepracována.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (je nutné vzít v úvahu dobu trvání obhajoby, cca 15 min.):

- a) Domníváte se, že současná česká literatura věnovaná problematice dospívání je dostatečně kvalitní a moderní k využití ve výuce sexuální výchovy na ZŠ a SŠ?
- b) Proč se hovoří většinou o psychologii dospívání a jen okrajově je zkoumáno chování pubescentů a adolescentů?
- c) Můžete přesně definovat strategii moderní sexuální výchovy v českých školách?

6. NAVRHOVANÉ ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ (doporučuji k obhajobě a hodnotím: výborně, velmi dobře, dobře, nebo nedoporučuji k obhajobě):

Práce splňuje, přes problematické části teoretické, nároky na práci diplomovou, a proto ji k obhajobě **doporučuji**.

V.....Praze.... Datum.....8. 5. ...2016.

...Doc. RNDr. Václav Vančata, CSc.

Podpis
